

ЗАЦВЕРДЖАНА

Пастанова
Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь

08.07.2016 № 61

Тыпавая вучэбная праграма
па вучэбным прадмеце (вучэбнай дысцыпліне)
“Беларуская мова (прафесійная лексіка)”
прафесіянальнага кампанента тыпавых вучэбных планаў
па спецыяльнасцях (накірунках спецыяльнасцей)
(акрамя спецыяльнасці 2-26 02 31 “Дакументазнаўства
і дакументацыйнае забеспячэнне кіравання”) для рэалізацыі
адукацыйных праграм прафесіянальна-тэхнічнай адукацыі, якія
забяспечваюць атрыманне кваліфікацыі рабочага (служачага),
для рэалізацыі адукацыйных праграм сярэдняй спецыяльнай адукацыі,
якія забяспечваюць атрыманне кваліфікацыі спецыяліста, рабочага
з сярэдняй спецыяльнай адукацыяй, якая дадаецца

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

ЗАЦВЕРДЖАНА

Пастанова
Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь
08.07.2016 № 61

**ТЫПАВАЯ ВУЧЭБНАЯ ПРАГРАМА
ПА ВУЧЭБНЫМ ПРАДМЕЦЕ (ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ)
“БЕЛАРУСКАЯ МОВА (ПРАФЕСІЙНАЯ ЛЕКСІКА)”**

прафесіянальнага кампанента тыпавых вучэбных планаў
па спецыяльнасцях (накірунках спецыяльнасцей)
(акрамя спецыяльнасці 2-26 02 31 “Дакументазнаўства
і дакументацыйнае забеспячэнне кіравання”)

для рэалізацыі адукацыйных праграм прафесіяльна-тэхнічнай адукацыі,
якія забяспечваюць атрыманне кваліфікацыі рабочага (служачага),
для рэалізацыі адукацыйных праграм сярэдняй спецыяльнай адукацыі,
якія забяспечваюць атрыманне кваліфікацыі спецыяліста, рабочага
з сярэдняй спецыяльнай адукацыяй, якая дадаецца

Мінск
2016

*Рэкамендавана да выдання экспертным саветам
Рэспубліканскага інстытута прафесіянальнай адукацыі*

Аўтары: *В.У. Башылава, Г.Ю. Варашыліна*, выкладчыкі філіяла Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта “Барысаўскі дзяржаўны політэхнічны каледж”;
М.М. Хмяльніцкая, выкладчык установы адукацыі “Рэчыцкі дзяржаўны педагагічны каледж”.

Рэцэнзенты: *Е.У. Кошалева*, выкладчык філіяла “Прафесіянальна-тэхнічны каледж” установы адукацыі “Рэспубліканскі інстытут прафесіянальнай адукацыі”;
І.В. Карніловіч, выкладчык філіяла “Політэхнічны каледж” установы адукацыі “Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт”.

Адказы за выпуск *Ю.І. Мінальд*, загадчык аддзела ўстановы адукацыі “Рэспубліканскі інстытут прафесіянальнай адукацыі”.

Тыпавая вучэбная праграма была абмеркавана і адобрана бюро вучэбна-метадычнага аб’яднання ў галіне сярэдняй спецыяльнай адукацыі на рэспубліканскім узроўні па спецыяльнасцях у галіне:

- педагогікі, камунікацыі;
- эканомікі, упраўлення і арганізацыі вытворчасці, права;
- машынабудаўнічага абсталявання і тэхналогіі, металургіі;
- энергетыкі;
- аўтаматызацыі і забеспячэння якасці;
- транспарта і транспартнай дзейнасці;
- лясной і дрэваапрацоўчай прамысловасці;
- хімічнай і горназдабываючай прамысловасці;
- радыёэлектроннай і вылічальнай тэхнікі;
- архітэктуры і будаўніцтва;
- лёгкай прамысловасці і бытавога абслугоўвання;
- харчовай прамысловасці і грамадскага харчавання.

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Якасць прафесіянальнай падрыхтоўкі спецыялістаў розных сфер дзейнасці залежыць не толькі ад іх трывалых прафесіянальных ведаў, уменняў і навыкаў, але і ад культуры іх прафесійнага маўлення, здольнасці наладжваць кантакты на нацыянальнай мове.

Тыповая вучэбная праграма па вучэбным прадмеце (вучэбнай дысцыпліне) “Беларуская мова (прафесійная лексіка)” (далей – праграма) прадугледжвае вывучэнне вучэбнага прадмета (вучэбнай дысцыпліны) з улікам профіляў адукацыі і канкрэтнай кваліфікацыі. Праграма з’яўляецца абагуленай для ўсіх спецыяльнасцей прафесіянальна-тэхнічнай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі (акрамя спецыяльнасці 2-26 02 31 “Дакументазнаўства і дакументацыйнае забеспячэнне кіравання”).

Праграма складзена з улікам сувязі яе вучэбнага матэрыялу з вучэбным матэрыялам спецыяльных вучэбных прадметаў (вучэбных дысцыплін) прафесіянальнага кампанента.

Мэтамі вывучэння вучэбнага прадмета (вучэбнай дысцыпліны) з’яўляюцца: пашырэнне і ўзбагачэнне лексічнага запасу, неабходнага для прафесіянальнай дзейнасці будучых рабочых (спецыялістаў, служачых), выпрацоўка ўмення карыстацца тэрміналогіяй і прафесійнай лексікай па абранай спецыяльнасці.

Задачы вучэбнага прадмета (вучэбнай дысцыпліны):

сфарміраваць у навучэнцаў разуменне неабходнасці ведаць і карыстацца беларускай мовай у прафесіянальнай дзейнасці;

даць неабходную сістэму ведаў аб лексічным складзе, тэрміналогіі і культуры прафесійнага маўлення;

садзейнічаць падрыхтоўцы высокаадукаваных, творчых і крытычна думачых спецыялістаў, здольных вырашаць складаныя моўна-сацыяльныя праблемы бытавання беларускай мовы ва ўмовах дзяржаўнага білінгвізму.

У праграме вызначаны мэты вывучэння кожнай тэмы і спрагназаваны вынікі іх дасягнення ў адпаведнасці з узроўнямі засваення вучэбнага матэрыялу.

У выніку вывучэння вучэбнага прадмета (вучэбнай дысцыпліны) навучэнцы *павінны*

ведаць на ўзроўні ўяўлення:

ролю мовы і маўлення ў працэсе сацыяльных зносін;
функцыі і формы мовы;

ведаць на ўзроўні разумення:

нормы сучаснай беларускай літаратурнай мовы;
функцыянальныя стылі і іх выкарыстанне ў маўленчай дзейнасці;
тэрміналогію і прафесійную лексіку па абранай спецыяльнасці;
тэрміналагічныя слоўнікі па адпаведных сферах прафесіянальнай дзейнасці;

умець:

успрымаць і ўзнаўляць навуковую галіновую інфармацыю на беларускай мове;

перакладаць, анатаваць і рэферыраваць прафесійна арыентаваныя тэксты;

вылучаць істотныя факты са спецыяльных тэкстаў пры чытанні і ўспрыняцці маўлення на слых;

правільна афармляць дзелавыя дакументы;

ажыццяўляць прафесійнае маўленне ў розных сітуацыях зносін;

захоўваць нормы сучаснай беларускай літаратурнай мовы ў працэсе вуснага і пісьмовага маўлення.

Для праграмы ўласціва акцэнтаванне на кампетэнтнасным падыходзе да навучання, значнае ўзмацненне ролі і месца самастойнай працы навучэнцаў з падручнікамі, справачнай і тэхнічнай літаратурай. Асноўнымі відамі практычных заданняў па вучэбным прадмеце (вучэбнай дысцыпліне) з'яўляюцца пераклад з засяроджаннем увагі на адметных рысах беларускай мовы і заданні, прызначаныя прадухіліць памылкі, магчымыя ва ўмовах білінгвізму.

Праграмай вызначаны мэты вывучэння па кожнай тэме і спрагназаваны вынікі іх дасягнення ў адпаведнасці з ўзроўнямі засваення вучэбнага матэрыялу.

Для арганізацыі прафесійна арыентаванага маўлення ў змесце кожнай тэмы прадугледжана лексіка-тэрміналагічнае напаўненне. У вучэбнай праграме па вучэбным прадмеце (вучэбнай дысцыпліне) установы адукацыі выкладчык беларускай мовы сумесна с выкладчыкамі спецыяльных вучэбных прадметаў (вучэбных дысцыплін) павінен выбраць лексіка-тэрміналагічнае напаўненне, якое адлюстроўвае змест прафесійнай дзейнасці.

З мэтай кантролю ведаў праграмай прадугледжана выкананне адной абавязковай кантрольнай работы, заданні для якой распрацоўваюцца выкладчыкам і разглядаюцца на пасяджэнні прадметнай (цыклавой) камісіі ўстановы адукацыі.

У праграме прыведзены прыкладныя крытэрыі ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці па вучэбным прадмеце (вучэбнай дысцыпліне), а таксама прыкладны пералік абсталявання кабінета сродкамі навучання, неабходнымі для забеспячэння адукацыйнага працэсу.

Усе заняткі па вучэбным прадмеце (вучэбнай дысцыпліне) носяць практычны характар.

Прыведзены ў праграме прыкладны тэматычны план з'яўляецца рэкамендацыйным. У залежнасці ад канкрэтных умоў прадметная (цыклавая) камісія мае магчымасць уносіць абгрунтаваныя змены ў змест праграмага вучэбнага матэрыялу і размеркаванне вучэбных гадзін па тэмах у межах агульнай колькасці гадзін, адведзеных на вывучэнне вучэбнага прадмета (вучэбнай дысцыпліны). Змены, якія ўносяцца ў праграму, павінны быць зацверджаны намеснікам кіраўніка ўстановы адукацыі па вучэбна-вытворчай (вучэбнай) рабоце.

ПРЫКЛАДНЫ ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН

Раздзел, тэма	Колькасць вучэбных гадзін
Уводзіны	1
1. Мова ў грамадстве	2
2. Лексіка беларускай мовы паводле і сферы ўжывання	2
3. Спецыяльная лексіка. Тэрміналогія	4
4. Функцыянальныя стылі маўлення	6
4.1. Навуковы стыль	4
4.2. Афіцыйна-справавы стыль	1
4.3. Публіцыстычны стыль	1
5. Культура прафесійнага маўлення	5
5.1. Маўленне і маўленчая дзейнасць	2
<i>Абавязковая кантрольная работа</i>	1
5.2. Правільнасць маўлення і моўныя нормы	2
Усяго	20

ЗМЕСТ ПРАГРАМЫ

Мэта вывучэння тэмы	Змест раздзела, тэмы	Вынік
Уводзіны		
<p>Пазнаёміць з мэтамі і задачамі вучэбнага прадмета (вучэбнай дысцыпліны) “Беларуская мова (прафесійная лексіка)”, роляй і месцам вучэбнага прадмета (вучэбнай дысцыпліны) ў сістэме падрыхтоўкі рабочых (спецыялістаў, служачых).</p>	<p>Мэты і задачы вучэбнага прадмета (вучэбнай дысцыпліны) “Беларуская мова (прафесійная лексіка)”. Месца вучэбнага прадмета (вучэбнай дысцыпліны) ў сістэме сацыяльна-гуманітарных навук, яе сувязь з іншымі вучэбнымі прадметамі (вучэбнымі дысцыплінамі) па спецыяльнасці.</p>	<p>Назвае мэты і задачы вучэбнага прадмета (вучэбнай дысцыпліны) “Беларуская мова (прафесійная лексіка)”, ролю і месца вучэбнага прадмета (вучэбнай дысцыпліны) ў сістэме падрыхтоўкі рабочых (спецыялістаў, служачых).</p>
РАЗДЕЛ 1. МОВА Ў ГРАМАДСТВЕ		
<p>Замацаваць веды аб значэнні мовы ў жыцці чалавека і грамадства.</p> <p>Навучыць вызначаць функцыі мовы.</p> <p>Сфарміраваць уяўленне пра адрозненні мовы і маўлення, функцыянаванне беларускай мовы ва ўмовах білінгвізму.</p>	<p>Мова і грамадства. Функцыі мовы. Мова і маўленне.</p> <p>Паняцце білінгвізму. Функцыянаванне беларускай мовы ва ўмовах білінгвізму.</p> <p>Лексіка-тэрміналагічнае напаўненне.</p> <p>Прафесіянальнае вызначэнне асобы. Матывы выбару прафесіі. Гістарычныя ўмовы ўзнікнення прафесіі і перспектывы яе развіцця. Перспектывы прафесіянальнага росту.</p>	<p>Тлумачыць значэнне мовы ў жыцці чалавека і грамадства.</p> <p>Вызначае функцыі мовы.</p> <p>Выказвае агульнае меркаванне пра адрозненні мовы і маўлення, функцыянаванне беларускай мовы ва ўмовах білінгвізму.</p>
РАЗДЕЛ 2. ЛЕКСІКА БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ ПАВОДЛЕ СФЕРЫ ЎЖЫВАННЯ		
<p>Паглыбіць веды пра лексіку беларускай мовы паводле паходжання, сферы ўжывання, пра лексіку актыўную і пасіўную, агульнаўжывальную і лексіку абмежаванага выкарыстання.</p> <p>Сфарміраваць веды пра стылістычнае размежаванне лексікі абмежаванага выкарыстання.</p>	<p>Слоўнікавы склад мовы. Лексіка беларускай мовы паводле паходжання (спрадвечна беларуская і запазычаная). Лексіка беларускай мовы паводле сферы ўжывання. Актыўная і пасіўная лексіка. Агульнаўжывальная лексіка і лексіка абмежаванага выкарыстання.</p> <p>Стылістычнае размежаванне лексікі абмежаванага выкарыстання.</p>	<p>Апісвае лексіку беларускай мовы паводле паходжання, сферы ўжывання, лексіку актыўную і пасіўную, агульнаўжывальную і лексіку абмежаванага выкарыстання.</p> <p>Тлумачыць стылістычнае размежаванне лексікі абмежаванага выкарыстання.</p>

Мэта вывучэння тэмы	Змест раздзела, тэмы	Вынік
<p>Навучыць вызначаць прыналежнасць слоў да пэўнай групы паводле сферы ўжывання, рабіць лексічны аналіз тэкстаў па спецыяльнасці.</p> <p>Сфарміраваць паняцце пра спецыяльную лексіку, адрозненні паміж тэрмінамі і прафесійнай лексікай. Сфарміраваць паняцце “тэрмін”.</p> <p>Сфарміраваць уяўленне пра гісторыю беларускай навуковай тэрміналогіі.</p> <p>Сфарміраваць уменне працаваць са слоўнікамі і даведнікамі</p>	<p>Лексіка-тэрміналагічнае напаўненне. Будучая спецыяльнасць, прафесія. Асноўныя віды дзейнасці і функцыі спецыяліста. Кампетэнцыі спецыяліста.</p> <p>РАЗДЕЛ 3. СПЕЦЫЯЛЬНАЯ ЛЕКСІКА</p> <p>Спецыяльная лексіка. Паняцце “тэрмін”. Адрозненні паміж тэрмінамі і прафесійнай лексікай. Тэрміны, запазычаныя з іншых моў, іх асваенне беларускай мовай.</p> <p>З гісторыі беларускай навуковай тэрміналогіі. Беларуская навуковая тэрміналогія на сучасным этапе.</p> <p>Тэрміналагічныя слоўнікі і даведнікі.</p> <p>Лексіка-тэрміналагічнае напаўненне. Абсталяванне, інструменты, прыстасаванні, матэрыялы (сыравіна), што выкарыстоўваюцца ў вытворчых працэсах.</p>	<p>Вызначае прыналежнасць слоў да пэўнай групы паводле сферы ўжывання, рабіць лексічны аналіз тэкстаў па спецыяльнасці.</p> <p>Апісвае спецыяльную лексіку, тлумачыць адрозненні паміж тэрмінамі і прафесійнай лексікай. Фармулюе паняцце “тэрмін”.</p> <p>Выказвае агульнае меркаванне пра гісторыю беларускай навуковай тэрміналогіі.</p> <p>Працуе з тэрміналагічнымі слоўнікамі і даведнікамі.</p>
<p>Сістэматызаваць і паглыбіць веды пра функцыянальныя стылі маўлення, функцыі і асаблівасці навуковага стылю.</p> <p>Выпрацаваць уменне перакладаць, пераказваць і аналізаваць навуковыя тэксты.</p>	<p>РАЗДЕЛ 4. ФУНКЦЫЯНАЛЬНЫЯ СТЫЛІ МАЎЛЕННЯ</p> <p>Тэма 4.1. Навуковы стыль</p> <p>Класіфікацыя функцыянальных стыляў.</p> <p>Навуковы стыль. Яго функцыі і асаблівасці, моўныя сродкі. Навуковыя жанры. Кампазіцыя пісьмовага навуковага тэксту і вуснага выступлення, іх афармленне.</p> <p>Пераклад на беларускую мову навуковых тэкстаў.</p> <p>Лексіка-тэрміналагічнае напаўненне. Вытворчы працэс, тэхналагічнае абсталяванне, патрабаванні бяспекі пры эксплуатацыі</p>	<p>Апісвае функцыянальныя стылі маўлення, функцыі і асаблівасці навуковага стылю.</p> <p>Перакладае, пераказвае і аналізуе навуковыя тэксты.</p>

Мэта вывучэння тэмы	Змест раздзела, тэмы	Вынік
<p>Замацаваць і пашырыць веды пра асаблівасці афіцыйна-справавога стылю.</p> <p>Навучыць афармляць справавыя дакументы, перакладаць тэксты афіцыйна-справавога стылю з рускай мовы на беларускую і наадварот, улічваць стылістычную прыналежнасць і асаблівасці лексіка-граматычнай будовы тэкстаў.</p>	<p>абсталявання. Аб'ект прафесійнай дзейнасці (прадукцыя, паслугі). Навуковыя артыкулы, вытрымкі з дапаможнікаў па спецыяльных вучэбных дысцыплінах.</p> <p>Тэма 4.2. Афіцыйна-справавы стыль</p> <p>Афіцыйна-справавы стыль, яго функцыі і моўныя сродкі. Віды афіцыйна-справавых тэкстаў. Правілы напісання і афармлення афіцыйна-справавых тэкстаў. Кампазіцыя афіцыйна-справавых тэкстаў.</p> <p>Лексіка-тэрміналагічнае напаўненне.</p> <p>Рэзюмэ, знаёмства, дзелавое прадстаўленне, заява аб прыёме на работу.</p>	<p>Тлумачыць асаблівасці афіцыйна-справавога стылю.</p> <p>Афармляе справавыя дакументы, перакладае тэксты афіцыйна-справавога стылю з рускай мовы на беларускую і наадварот, улічвае стылістычную прыналежнасць і асаблівасці лексіка-граматычнай будовы тэкстаў.</p>
<p>Замацаваць і пашырыць веды пра асаблівасці і ужыванне публіцыстычнага стылю.</p> <p>Сфарміраваць веды пра асноўныя паказчыкі пасяховага выступлення.</p>	<p>Тэма 4.3. Публіцыстычны стыль</p> <p>Публіцыстычны стыль маўлення і яго асаблівасці. Асаблівасці мастацкага і гутарковага стыляў.</p> <p>Вуснае публічнае выступленне. Асноўныя паказчыкі пасяховага выступлення.</p> <p>Лексіка-тэрміналагічнае напаўненне.</p> <p>Рэклама прафесіі.</p>	<p>Апісвае пра функцыянальныя стылі маўлення, іх класіфікацыю, асаблівасці, ужыванне.</p> <p>Вызначае асноўныя паказчыкі пасяховага выступлення.</p>
<p>Сфарміраваць паняцце пра камунікатыўныя якасці маўлення.</p>	<p>РАЗДЕЛ 5. КУЛЬТУРА ПРАФЕСІЙНАГА МАЎЛЕННЯ</p> <p>Тэма 5.1. Маўленне і маўленчая дзейнасць</p> <p>Паняцце культуры маўлення. Прафесійна арыентаванае маўленне.</p>	<p>Апісвае камунікатыўныя якасці маўлення.</p>

Мэта вывучэння тэмы	Змест раздзела, тэмы	Вынік
<p>Сфарміраваць веды пра маўленчы этыкет, тэхніку і выразнасць маўлення.</p>	<p>Камунікатыўныя якасці маўлення (правільнасць, дакладнасць, лагічнасць, выразнасць, чысціня, багацце, дарэчнасць, сцісласць).</p> <p>Маўленчы этыкет і культура зносін. Тэхніка і выразнасць маўлення, узаемадзеянне вербальных і невербальных сродкаў маўленчай дзейнасці як сродкаў паспяховага публічнага выступлення.</p> <p>Лексіка-тэрміналагічнае напаўненне. Службовыя абавязкі. Умовы працы. Працоўны день. Імідж, знешні выгляд, адзенне, якасці асобы і прафесія.</p> <p><i>Абавязковая кантрольная работа</i></p>	<p>Тлумачыць сутнасць паняццяў “маўленчы этыкет”, “тэхніка маўлення”, “выразнасць маўлення”.</p>
<p>Узнавіць і паглыбіць веды пра нормы беларускай літаратурнай мовы, тыповыя маўленчыя памылкі</p>	<p>Тэма 5.2. Правільнасць маўлення і моўныя нормы</p> <p>Нормы сучаснай беларускай літаратурнай мовы (лексічныя, арфаэпічныя, акцэнталагічныя, словаўтваральныя, марфалагічныя, сінтаксічныя).</p> <p>Тыповыя маўленчыя памылкі, іх прычыны, спосабы выпраўлення. Правільнасць маўлення</p> <p>Лексіка-тэрміналагічнае напаўненне. Суразмова аб прыёме на работу</p>	<p>Тлумачыць нормы беларускай літаратурнай мовы, акрэслівае тыповыя маўленчыя памылкі</p>

ПРЫКЛАДНЫЯ КРЫТЭРЫ АЦЭНКІ ВЫНКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ НАВУЧЭНЦАЎ

Адзнака ў балах	Паказчыкі ацэнкі
1 (адзін)	Пазнаванне асобных аб'ектаў вывучэння праграмнага вучэбнага матэрыялу, прапанаваных у гатовым выглядзе (фактаў, тэрмінаў, азначэнняў беларускай мовы (прафесійная лексіка) і г. д.)
2 (два)	Адрозненне аб'ектаў вывучэння праграмнага вучэбнага матэрыялу, прапанаваных у гатовым выглядзе (фактаў, тэрмінаў, азначэнняў беларускай мовы (прафесійная лексіка), асобных правілаў маўлення і г. д.)
3 (тры)	Узнаўленне часткі праграмнага вучэбнага матэрыялу па памяці, (фрагментарны пераказ і пералічэнне асноўных тэрмінаў, азначэнняў беларускай мовы (прафесійная лексіка), частковае валоданне спецыяльнай тэрміналогіяй і г. д.), ажыццяўленне разумовых і практычных дзеянняў па ўзоры (выкананне тэкставых заданняў і г. д.)
4 (чатыры)	Узнаўленне большай часткі праграмнага вучэбнага матэрыялу (апісанне з элементамі тлумачэння асноўных азначэнняў беларускай мовы (прафесійная лексіка), частковае валоданне спецыяльнай тэрміналогіяй і г. д.), прымяненне ведаў і ўменняў у знаёмай сітуацыі па ўзоры (выкананне тэкставых заданняў, ажыццяўленне дыялагічнага маўлення і маналагічнага пісьмовага выказвання ў прапанаванай сітуацыі прафесіянальных зносін і г. д.), наяўнасць адзінкавых істотных памылак
5 (пяць)	Асэнсаванае ўзнаўленне большай часткі праграмнага вучэбнага матэрыялу (тлумачэнне тэрмінаў і азначэнняў беларускай мовы (прафесійная лексіка), частковае валоданне спецыяльнай тэрміналогіяй і г. д.), прымяненне ведаў у знаёмай сітуацыі па ўзоры (выкананне тэкставых заданняў, ажыццяўленне дыялагічнага маўлення і маналагічнага пісьмовага выказвання ў прапанаванай сітуацыі прафесіянальных зносін і г. д.), наяўнасць адзінкавых істотных памылак
6 (шэсць)	Поўнае веданне і асэнсаванае ўзнаўленне ўсяго вучэбнага праграмнага матэрыялу, валоданне вучэбным праграмным матэрыялам у знаёмай сітуацыі (апісанне і тлумачэнне азначэнняў і правілаў беларускай мовы (прафесійная лексіка), частковае валоданне спецыяльнай тэрміналогіяй і г. д.), выкананне заданняў па ўзоры на аснове прадпісанняў (выкананне тэкставых заданняў, ажыццяўленне дыялагічнага маўлення і маналагічнага пісьмовага выказвання ў прапанаванай сітуацыі прафесіянальных зносін і г. д.), наяўнасць неістотных памылак
7 (сем)	Поўнае, трывалае веданне і асэнсаванае ўзнаўленне ўсяго вучэбнага праграмнага матэрыялу, валоданне вучэбным праграмным матэрыялам у знаёмай сітуацыі (разгорнутае апісанне і тлумачэнне азначэнняў і правілаў беларускай мовы (прафесійная лексіка), абгрунтаванае выкарыстанне пэўных моўных сродкаў, валоданне спецыяльнай тэрміналогіяй і г. д.), недастатковае самастойнае выкананне заданняў (выкананне тэкставых заданняў, ажыццяўленне дыялагічнага маўлен-

Адзнака ў балах	Паказчыкі ацэнкі
	ня, якое ў асноўным адпавядае прапанаванай сітуацыі прафесіянальных зносін, і маналагічнага пісьмовага выказвання ў прапанаванай сітуацыі прафесіянальных зносін і г. д.), наяўнасць адзінкавых неістотных памылак
8 (восем)	Поўнае, трывалае, глыбокае веданне і ўзнаўленне праграмнага вучэбнага матэрыялу, аперыраванне праграмным вучэбным матэрыялам у знаёмай сітуацыі (разгорнутае апісанне і тлумачэнне азначэнняў і правілаў беларускай мовы (прафесійная лексіка), абгрунтаванае выкарыстанне моўных сродкаў, валоданне спецыяльнай тэрміналогіяй і г. д.), самастойнае выкананне заданняў (выкананне тэкставых заданняў, ажыццяўленне дыялагічнага маўлення, якое адпавядае прапанаванай сітуацыі прафесіянальных зносін, і маналагічнага пісьмовага выказвання ў прапанаванай сітуацыі прафесіянальных зносін, наяўнасць аперацый творчага характару пры выкананні тэкставых заданняў і г. д.), наяўнасць адзінкавых неістотных памылак
9 (дзесяць)	Поўнае, грунтоўнае, глыбокае веданне і ўзнаўленне праграмнага вучэбнага матэрыялу, аперыраванне праграмным вучэбным матэрыялам у часткова змененай сітуацыі (прымяненне азначэнняў і правілаў беларускай мовы (прафесійная лексіка), абгрунтаванае выкарыстанне моўных сродкаў, свабоднае валоданне спецыяльнай тэрміналогіяй і г. д.), самастойнае выкананне заданняў (выкананне тэкставых заданняў творчага характару, ажыццяўленне дыялагічнага маўлення, якое адпавядае прапанаванай сітуацыі прафесіянальных зносін, маналагічнага пісьмовага выказвання ў прапанаванай сітуацыі прафесіянальных зносін, уменне пры адказе вылучаць галоўнае, выкарыстоўваць дадатковы матэрыял і г. д.)
10 (дзесяць)	Свабоднае аперыраванне праграмным вучэбным матэрыялам па тэмах вучэбнага прадмета (вучэбнай дысцыпліны) “Беларуская мова (прафесійная лексіка)”, прымяненне ведаў і ўменняў у незнаёмай сітуацыі, самастойныя дзеянні пры апісанні, тлумачэнні, аналізе, параўнанні, ацэньванні тэрмінаў і азначэнняў, выкарыстанне адпавядаючых сітуацыі прафесіянальных зносін моўных і маўленчых сродкаў, знаходлівасць пры рашэнні нестандартных, праблемных задач, мова эмацыянальная і выразная

Заўвага. Пры адсутнасці вынікаў вучэбнай дзейнасці навучэнцам, якія навучаюцца ва ўстанове сярэдняй спецыяльнай ці прафесіянальна-тэхнічнай адукацыі, выстаўляецца “0” (нуль) балаў.

ПРЫКЛАДНЫ ПЕРАЛІК АБСТАЛЯВАННЯ ВУЧЭБНАГА КАБІНЕТА

Назва	Колькасць
Тэхнічныя сродкі навучання	
Тэхнічнае абсталяванне*	
Мультымедычны праектар	1
Персанальны камп'ютар	1
Дыдактычнае забеспячэнне	
Прэзентацыі да лекцый	камплект
Электронныя сродкі навучання	
Узоры тэкстаў на рускай / беларускай мове**	камплект на кожнага навучэнца
Электронныя слайды па тэмах	камплект
Друкаваныя сродкі навучання	
Беларуска-рускі слоўнік	на кожнага навучэнца
Зборнікі практыкаванняў	на кожнага навучэнца
Русско-белорусский терминологический словарь***	на кожнага навучэнца
Слоўнік іншамоўных слоў	на кожнага навучэнца
Абсталяванне памяшкання	
Дошка класная	1
Стол для выкладчыка	1
Стол для навучэнцаў	8
Стул	17
Стэнд інфармацыйны	1
Шафа	1
Экран праекцыйны	1

* Пры адсутнасці выкарыстоўваць спецыялізаваную аўдыторыю тэхнічных сродкаў навучання.

** Пералік ўзораў тэкстаў удакладняецца выкладчыкам установы адукацыі ў залежнасці ад спецыяльнасці.

*** У залежнасці ад спецыяльнасці.

ЛІТАРАТУРА

Асноўная

- Азарка, В.У.** Беларуская мова: спецыяльная лексіка / В.У. Азарка, А.С. Васілеўская, М.М. Круталевіч. Мінск, 2004.
- Антанюк, Л.А.** Беларуская мова: спецыяльная лексіка / Л.А. Антанюк, Б.А. Плотнікаў. Мінск, 2004.
- Асіпчук, А.М.** Беларуская мова. Прафесійная лексіка : дапаможнік / А.М. Асіпчук, В.В. Маршэўская, А.С. Садоўская. Гродна, 2009.
- Беларуская мова: прафесійная лексіка / Д.В. Дзятко [і інш.] ; пад рэд. Д.В. Дзятко.** Мінск, 2013.
- Мінакова, Л.М.** Беларуская навукова-тэхнічная тэрміналогія : фарміраванне, функцыянаванне, развіццё / Л.М. Мінакова, С.М. Аніськова, А.А. Станкевіч. Гомель, 2004.
- Шаркова, А.М.** Беларуская мова (прафесійная лексіка) : вучэб. дапаможнік / А.М. Шаркова. Мінск, 2014.

Дадатковая

- Арашонкава, Г.У.** Тэорыя і практыка беларускай тэрміналогіі / Г.У. Арашонкава ; навук. рэд. А.І. Падлужны ; НАН Беларусі. Інстытут мовазнаўства імя Якуба Коласа. Мінск. 1999.
- Каўрус, А.А.** Дакумент па-беларуску. Справаводства, бухгалтэрыя. Рыначная эканоміка / А.А. Каўрус. Мінск, 1994.
- Ляшчынская, В.А.** Беларуская мова. Тэрміналагічная лексіка : вучэб. дапаможнік / В.А. Ляшчынская. Мінск, 2000.
- Пішам па-беларуску: даведнік па арфаграфіі і пунктуацыі з каментарыямі / З.І. Бадзевіч [і інш.].** Мінск, 2010.
- Старычонок, В.Д.** Займальная філалогія / В.Д. Старычонок. Мінск, 1998.
- Сямешка, Л.І.** Курс беларускай мовы : падруч. / Л.І. Сямешка, З.І. Бадзевіч, І.Р. Шкраба. Мінск, 1996.
- Цікоцкі, М.Я.** Стылістыка беларускай мовы / М.Я. Цікоцкі. Мінск, 1995.

Слоўнікі

- Анисим, Е.Н.** Русско-белорусский словарь / сост. Е.Н. Анисим, О.В. Мицкевич. Минск, 2010.
- Арашонкава, Г.У.** Кароткі слоўнік беларускай мовы. Правапіс. Вымаўленне. Націск. Словазмяненне. Словаўжыванне / Г.У. Арашонкава, В.П. Лемцюгова. Мінск, 1994.
- Беларуская мова : энцыклапедыя / пад рэд. А.Я. Міхневіча.** Мінск, 1994.
- Беларускі арфаграфічны слоўнік для школьнікаў : дапаможнік / уклад.: І.У. Кандраценя, Л.П. Кунцэвіч ; пад рэд. А. А. Лукашанца.** Мінск, 2013.
- Булыка, А.М.** Слоўнік іншамоўных слоў : у 2 т. / А.М. Булыка. Мінск, 1999.

- Булыко А.Н.** Современный белорусско-русский, русско-белорусский словарь / А.Н. Булыко, Х.П. Булыко. Минск, 1994.
- Инфарматыка** : беларуска-рускі тэрміналагічны слоўнік / Беларус. дзярж. пед. ун-т; уклад. : Ю. А. Быкадораў [і інш.] ; пад агул. рэд. А.І. Паўлоўскага. Мінск, 1996.
- Капылоў, І.Л.** Арфаграфічны слоўнік беларускай мовы для школьнікаў. Новыя правілы правапісу / І.Л. Капылоў, Т.М. Маракуліна. Мінск, 2010.
- Колдаева, Т.Ф.** Русско-белорусский словарь товароведных терминов и слов / Т.Ф. Колдаева. Минск, 1993.
- Краевская, Н.П.** Русско-белорусский словарь электротехнических терминов / Н.П. Краевская. Минск, 1993.
- Краткий русско-белорусский словарь земледельческой лексики** / сост. : О.П. Зенькович [и др.]. Минск, 1994.
- Краткий русско-белорусский словарь по спортивным играм** / сост. : В.В. Григоревич [и др.]. Минск, 2013.
- Русско-белорусский словарь по микроэлектронике** / сост. : Э.А. Матсон. Минск, 1990.
- Русско-белорусский словарь по основам строительного дела** / сост. П.С. Бобарыко. Минск, 1994.
- Русско-белорусский словарь по теплотехнике и санитарной технике** / В.М. Копко, Б.М. Хрусталева ; под ред. А.Е. Баханькова. Минск, 1995.
- Русско-белорусский словарь по физиологии растений** / Мин. гос. пед. ин-т имени А.М. Горького ; сост. Л. Б. Утыро. Минск, 1992.
- Русско-белорусский словарь по физической культуре и спорту** / Л.Д. Глазырина, Н.Е. Костюкевич. Минск, 2013.
- Русско-белорусский словарь сельскохозяйственной терминологии** / Г.В. Атрашонкова [и др.]. Минск, 1994.
- Русско-белорусский словарь спортивных терминов : для студентов всех специальностей и преподавателей физ. воспитания** / сост. : А.П. Шостак, Т.Е. Яковлева, Н.Е. Савицкая. Минск, 2005.
- Русско-белорусский словарь-справочник по технической графике** / сост. : В.В. Шамур, Л.Н. Коваленко. Минск, 1997.
- Терминологический русско-белорусский словарь по древесиноведению** / сост. : Э.Э. Пауль, Р.В. Миксюк. Минск, 1996.
- Хрусталева, Б.М.** Русско-белорусский словарь по инженерно-техническому оборудованию, системам и процессам / Б.М. Хрусталева, М.Г. Пшоник. Минск, 2009.
- Шкраба, І.Р.** Слоўнік беларускай безэквівалентнай лексікі: (у рускамоўным дачыненні) / І.Р. Шкраба. Мінск, 2008.
- Янушкевич, А.А.** Терминологический русско-белорусский словарь по деревообработке / А.А. Янушкевич. Минск, 1991.

Вучэбнае выданне

Башылава Вольга Ўладзіміраўна
Варашыліна Галіна Юр’еўна
Хмяльніцкая Марыя Мікалаеўна

**ТЫПАВАЯ ВУЧЭБНАЯ ПРАГРАМА
ПА ВУЧЭБНЫМ ПРАДМЕЦЕ (ВУЧЭБнай ДЫСЦЫПЛІНЕ)
“БЕЛАРУСКАЯ МОВА (ПРАФЕСІЙНАЯ ЛЕКСІКА)”**

прафесіянальнага кампанента тыпавых вучэбных планаў
па спецыяльнасцях (накірунках спецыяльнасцей)
(акрамя спецыяльнасці 2-26 02 31 “Дакументазнаўства
і дакументацыйнае забеспячэнне кіравання”)

для рэалізацыі адукацыйных праграм прафесіянальна-тэхнічнай адукацыі, якія
забяспечваюць атрыманне кваліфікацыі рабочага (служачага),
для рэалізацыі адукацыйных праграм сярэдняй спецыяльнай адукацыі,
якія забяспечваюць атрыманне кваліфікацыі спецыяліста, рабочага
з сярэдняй спецыяльнай адукацыяй, якая дадаецца

Праграмнае забяспячэнне, якое выкарыстана
для стварэння электроннага выдання: MS Word.

Рэдактар *В.В. Савянок*
Тэхнічны рэдактар *В.С. Дубойская*

Для размяшчэння на сайце 19.07.2016. Аб’ём выдання 211 Кб.
Код 71/16.

Рэспубліканскі інстытут прафесіянальнай адукацыі.
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўцоў, вытворцаў
і распаўсюджвальнікаў друкаваных выданняў № 1/245 ад 27.03.2014.
Вул. К. Лібкнехта, 32, 220004, Мінск. Тэл.: 226 41 00, 200 43 88.